

Kveldúlfur

II. 4.

Þriðjudaginn 16. febrúar

1892.

Um hreinlæti

Í þessum augnum dýrjast, sem hefir heilbrigð og heilnæmi standa af þessu lífi. Eftir að fíktast hefir einu sta tvo daga, eru ein og gættar þannir störi, höftum, hryggjum og þ. for., sem liggur óhert og safnast suman fram á vaxtarlokum. Eru þá komnar miklar dýngjur og fílar, líkna lögur langt í burt. Hvor, sem máður stígur fæti einum, og hvor sem máður dregur andann, er ófagnatur og ólífjan ofan og neðan, svo viðgjóð ley á augnum sínum manni mundi. annað virstast ein hjer byggja strölingar einir, eftir þessu á doma.

Þetta gengur nú svo á fram á vörð, þá fara flestir á moka og að þessu burt, og stíla þá eftir framman undir ejo'bankanum við ferðamanna vegum, sta ef skanna þetta í einhverjum sandblettinum fyrir fram, stíttina hjá ájer. Þarna þó þá nú á liggja og ildna, þar til þá hefir gúfud uppi andrúms lofti okkar og uppist af flugum og matki. Men

þykktast við ef einhver kvartar yfir þessu, so segjast hafa þá í ákveð og eldi við, en þá er ekki rétt, þá er einnig is hryggur og hreitur og þá, sem ekki er hirt af is hvarsum er ossem hafa þess konur not afi stösum áldungis ekki; þá gjörvi ekki annað en anna íþrifuat og jafni vel söltur; þá einu og andrúms loftið í einu herbergi er óheilnæmt sönum þrenzla og áþröminnda, hvi stíleði þá ekki loftið einu eitlast af stíkinu hröða sem lötinn er liggja á beruodi, þar einu allis lífa og gangu um. Men sta á athuga og vitur = kema hvort mikil vanheilsa og íþrifuat er leitir af þessu, þá ekki á vera os nojar hvatir til að hirta betur um hjá okkur, og þá framur ef burt vori á aðferð til að gjörva os stövit á þrenningum, ekki á þessu þrenningum sem eyðast á þá og þá augnablikum, heldur, vort á óþessandi svitþrenningum fyrir aða og á þessu upl: fleijja þá í sjónum. Þá er marg sam á; þarna á þer stað met þessum og met allar á þar stöpmu, á þann sarkis á þess stöfva, sem þann vort augur, og þá er auðvitat á þann hertist þá á og dvelur þar lengst, sem þann hefir stí mest stí, og gjrtur þar þrenningum. Hvort góllum met gjört þessu við stövit en bera

það niður úti á rúmum, og það
etti hver maður að gjöra af eigin
hvorsinnu en ekki að smelast hver nið
áinnar, eins og opt á sjór og það þegar
um eitthvað mjúgla er að ræða.

Helstu mánu þurfa að ganga á undan
hver í sínu byggðarlagi eða vörslu;
þá komast þeir í gætt af forvígismann
eru óskil og ósuggir; með því geti
þú orðið að þeim vana sem ekki
gjörði útaf þregt. Það vitur
heldur eigi allitíð svo, að skyn-
samlega eja borid niðir þessum
vegnast að niðurburðinum eja jafn-
st og dreift um allt hraun, eptir því
sem stefnt er í það og það símið.

Ekki dugur að leggja hann á leið,
því bati sér fiskurinn sem grynast og
mest hendi og svo hitt, að vitur-
bundurinn
er þar hreinn og viðlátandi
þar til hann er ottinn ymsu
sjódyrum að brátt, því andvitat
er, að fiskurinn neftur hans ekki
einn samant, heldur grípskvininda
sem fiskurinn er sálginu í.

Vér viljum því stóra á lesand-
ur þessa blads, sem á einhveru hátt
eru ritnir við sjávarútveg að gefa
þessu mikilvæða mállefni gaman.

Vér treystum því, að þeir
virtu það til athugasemja, þá gjöra
þeir hveint í einu: hreinsa land-
id þá yldu, motki og eitruðu lofti
og draga milliönis fisku að land-
inn í stöðinn

R. I.

Stutt hugleiðing.

Hjátrú og hleygidómur eru
mannkynsins eiginlega erfda egn.

Hver einstaklingur, er lífandi líf, hefur
eþirlátid niðjunnun umkist af elsku,
og yngri kynslóðin tenur við arfingun
í krafti uppeldisins og vald trúarinn
(Authoritetskræu) og sýur eigi
skynsamlega ráða. Hinn getur þessi
spurt skynsamlega ráða, því arf-
inn komist kemur þegar, meðan hann
er milli vita og leiðir afvega skynsam-
inn jafnótt og hinn vakkur. Framför
heimsins er fálgin í því, að hjátrú
(Vátt ósonu trú) og hleygidómur
minnki samansauan, - fálgin í því,
að hver kynslóð eyði nokkur af arf-
ingun og fái niðjunnun í hendlur
minna en hinn bók vit af fethunnun

Slutfallid er því ófugt við það, er
gildir um allan góðan arf; þar er
krossur að góða, hjér að soa.

Ríki og vald hleygidómanna eynir,
að manuleg skynsemi á ervitara fram-
færaleit. Maturinn roðir og ritur um
morfert á skynnum: naðum, sandum,
ar hestum, frotar fuglino og fiska inn,
en hugar sárleitt að líkólur um
manninn. Skólar eru þó settir á
stofu gegn valdi hjátrúarinnar og
hleygidómanna; þeir siga að auyga
skynsamlega að samleiku, því hann
einn getur gjört manninn frjálðan
hann einn leygir af mannum fjötta
þá, er standa honum mest fyrir

Kveldúlfur

þrífur: Þjótra hjátrúar innar og
 hleypidómanna. Því veita menn þá
 skólinn mátsöð. Sumir af þvi,
 at þar hefir hleypidómurinn klief-
 þyllt mali sinn og náð hessa atigi,
 en þeir vefengja gagnsemi uppföðol-
unnar; en aðrir af þvi, at þeir voru
 freysta skólarnir, sem stofnir, at
 má augna mitinn, sem þeir þó
 virðukenna at til sjé. Hinsu
 þess nefndu verður engu svarat, nema
 þvi sinn at skylda þá með lofunu,
 eins og alþingi hefir meyrst til at
 gjöra, til at láta fótta ungdóminn,
 verða þvi þá at gjöra það samtugis,
 sem þvi áttu at gjöra og framgifer
 það af fúsunn velja. Þessum til-
 kinnu komandi kynslóðar verður at
 hrifa sín höndum þinnar eldri kyn-
 slóðar, sökunspilli honum ekki alltof neyð
 með hleypidómum sínum. Hinsu
 ritarnefndu má vara, at vitanlega
 sjé hvor skólastofnun ofúllkomin, sem
 önnur mannleg verk, en þó sjó þess gælt
 en valit sjé. Þat, sem sirtum verðist
 áfátt með skólana, er, at þar
 eru eingöngu kenndar hiltæmar,
 einstovfadar námsgreinar, en ekki
 innrottar lífskolfanir. Þvi þat er,
 at þrátt fyrir nán einstakra froti-
 greina (þótt þat sjé einuig nándýn-
 legt) geta menn fundist, er hafi
 allanviki af hjátrú og hleypidóm-
 um sta sjer stefur liltis í lífinu,
 "óþraktiki", sta óvitris. Þrodi grein-
 in leitir samleikans mest megnis
 í einátt, en skólinn at at verkja
 huggsmína og skynseminna með þvi
 at sjna heimi alls í kring og fá hana

til at litast um; hann at ad innrotta
 höfund sjri alls samleikna, samhefir
 áhrif at velferð mannsins; hann at at
 bender ungdóminn með áherðlu at
 þá höfundkrappa, sem votta at lífid (H.d.)
 þáðverðnina, þáðdeildina, kreinlotid,
 þezur ar andann, þjelagpandann,
 þselsisástina, þantakseminna o.s. frv.)
 og at þakmark lífsins, sem er
þar seld þessa heims og unnar.
 F. L.

O. litli fugl!

- O. litli fugl! þú fylgir þvi
 um fald vid skólinn svinnu; -
 þú blitun söngljót svola neys
 þú söng þú blitst at glegna.
 þú minnist litnu ár in at
 at eður minnar daga,
 þá önd var ljett sem löan sona,
 at ljót ar sett í huga.
- þú syngur si um seltis þar,
 en svifur lopts um brautir;
 þvör blöda. engin svita sár,
 þvi sjert si neinas þraktis
 og þjaldmög astu sarklaus sál
 þvög sa' og grjet þvög leugi;
 þvi kvætur hjartans huldast mal^{3.1}
 at hörgu þinnar strengi.
- O metti þú fugl minn fylgja þvi
 Til þegri sattu heima,
 Vi söng þinnu mundi þú sjálfum neys
 og söngum lífsins glegna.
 Þvadhirti þú þá um glys og þann
 Og gullit heimsins þjarta?
 Þvög lífdi sattu í ljúfnum draum
 Vid ljót minn eigin hjarta.
 a. f.

Ymivlegt.

Bíðlarinn (þýtt).

Þegar stjórnsýtingurinn leikur
áfer komu þá segir hann:

„Vid skulum gjöra afilungt samband.
Hermaturinn: „Þú hefir sátt hjarta mitt

áðkiri audi sári; eta-, þú
horust, jg sa, þú sigraðir.”

Lotharinn: „Einungis eitt að þú vörund
þín um, einungis þú megnar að
lokna mitt sjúka hjarta.”

Gardyrkjunn: „Einungis eitt að þú vörund
þín um, og það er gegnum lífi
omum votta blóinu stráð.”

Mústarinn: „Vit skulum byggja hús
vott í fjellagi.”

Stjórnadurinn: „Hjá þjó, þú jg tryggja
höfn í áttum afvörum lífsins.”

Vagnstjórnin og Segtu þá, þú skaltu eitt
veidmaturinn) hafa á umhaldit.”

Gullmiturinn og Ginnsteinsalinn) „Þú þá heilaga leand stál
votta hin gullna samlífs
kedja vor.”

Skólamestarinn: „Ó, lát mig gegnum skotta
hjarta þitt og lesa hamingju
mína í augum þínum.”

Veitingamaturinn: „Þú fyllir bikur lífsmíns
á barna.”

Myndasmíðarinn: „Ef hjarta þitt er ekki úr
marinar þá lát mynd
mína búa þar.”

Banasinn: „Viltu stjórta brandi þínu með
mjótt í gledi ~~þú~~ lífsins.”

Kertarveinninn: „Þú skalt votta mitt
lífsins ljós.”

Söngurinn nokkur, þú veitir þú,
sem var í efa um, þessa grein söng-
listarinnar þann stjórta leggja fyrir eig,
gekk til Cherubini * og þáð hann að
stera úr því fyrir eig. Cherubini lét
hann sjúga fyrir eitt lag, og öfker-
að söngurinn þú sem mest
hann snátti. Að því línu segir hann
„Stá, mí meistarinn góður! Hvað rötist
þítt mjótt mí til að votta?” „Výp bót-
haldari” málta Cherubini.

* Cherubini var eitthótt fagasta söng-
leze skuld, er mjótt þú þú vottit.

Hann var faddur í Florenz á
Ítalíu 8. Septemberinn. 1760, og dó
í París 15. Marsinn. 1842. Hann er
jafn fagur fyrir Coral - sem Operar
músík sína.

Þrestur nokkur, gamall og sjón dafur,
æm aldrei hafði þengit ort fyrir að votta
er einn sjórlegur vottstórungur, var sínu einni
sinn optar, að halda vottu í kirkjunni, en er hann
sá ekki hvar hann var vit, eta hvota að þóð votta
hann átti að lesa, segir hann: „Hva - hvað á mí
þetta að votta?” þá segir sáinn af til leyrvand-
unn hans: „Ge - geftu ekki um það lunn þú
mitt, ve - vottu, að þvotta.”

Ritstjóri: Jón Pálsson.